

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 12Ps/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321202698
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Myrtill Vojteková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2022:2321202698.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Myrtill Vojtekovou v právnej veci navrhovateľky: S. I., V. G., J. X.X.XXXX, G. Ž. XXXX/XX, A., o návrhu navrhovateľky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná: Y. I., V. I., J. XX.XX.XXXX, G. Ž.F. XXXX/XX, A., v konaní zastúpená procesným opatrovníkom: X. U.P., V. I., J. X.X.XXXX, G. J. U. XXXX/XX, Z., takto

r o z h o d o l :

I. Y. I., J. XX.XX.XXXX sa obmedzuje spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý:

- nakladať s finančnými prostriedkami v žiadnom rozsahu,
- disponovať s hnutelným, či nehnuteľným majetkom,
- uzatvárať akékoľvek majetkovoprávne zmluvy,
- rozhodovať o svojej medicínskej liečbe,
- udeliť súhlas s poskytnutím sociálnej služby,
- konať a vystupovať samostatne pred súdom, políciou, prokuratúrou a inými štátnymi orgánmi a inštitúciami, orgánmi miestnej štátnej správy, orgánmi územnej i záujmovej samosprávy, orgánmi špecializovanej štátnej správy,
- výkonu aktívneho a pasívneho volebného práva,
- zriadiť závet (poslednú vôľu).

II. Y. I. sa v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony ustanovuje za opatrovníka S. I., J. X.X.XXXX, ktorý je oprávnený a povinný menovaného zastupovať a spravovať jeho majetok v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony menovaného. Právne úkony, presahujúce rámec bežnej správy, vykonávané opatrovníkom za Y. I., vyžadujú pre svoju platnosť schválenie súdom.

III. Opatrovník je povinný predkladať súdu dvakrát ročne vždy k 30.6. a 31.12. každého kalendárneho roka správu o osobných, majetkových a sociálnych pomeroch opatrovanca.

IV. Opatrovník je povinný vykonávať svoje práva a povinnosti riadne a dbať na pokyny súdu.

V. Trovy tohto konania platí štát.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 9.7.2021 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd obmedzil jej syna Y. I. spôsobilosti na právne úkony. Svoj návrh odôvodnila tým, že menovaný má diagnostikovanú ťažkú duševnú zaostalosť, od narodenia je postihnutý, nevie čítať, písať, psychicky je labilný, navštevuje špeciálnu školu v Galante, V dôsledku tejto duševnej poruchy nie je vôbec schopný robiť právne úkony, ani žiadne iné. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby bol obmedzený na spôsobilosti na právne úkony.
2. Uznesením č. k. 12Ps/14/2021-11 zo dňa 16.8.2021 súd ustanovil osobe, o spôsobilosti ktorej sa koná procesnú opatrovníčku v osobe: X. U.P., V.. I., J.. X.X.XXXX, G. J. U. XXXX/XX, Z. (sestra osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná).
3. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 30.9.2021, na ktoré predvolal aj osobu o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, ktorú súd v rámci pojednávania vzhliadol, pričom komunikácia s ňou bola vzhľadom na jej zdravotný stav sťažená.
4. Uznesením č. k. 12Ps/14/2021-22 zo dňa 5.10.2021 súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia psychiatria a za znalca ustanovil MUDr. Maroša Uhrina.
5. Zo znaleckého posudku č. 94/2021, doručeného súdu dňa 29.11.2021, ktorý bol vo veci vypracovaný ustanoveným znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia a odvetvia psychiatria MUDr. Marošom Uhrinom, vyplýva, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, trpí psychickou poruchou, ktorá nie je len prechodná, je trvalá (ťažká duševná zaostalosť so významnou poruchou správania vyžadujúcou pozornosť alebo liečenie). Z psychiatrického hľadiska vyšetrovaného jeho duševná porucha, ktorou trpí, ho robí nespôsobilým na všetky právne úkony. Nie je schopný cieľavedome konať, posúdiť zmysel súdneho konania, nie je spôsobilý mať aktívne a pasívne volebné právo, nie je spôsobilý zriadiť závet. Výsluch menovaného súdom by mohol byť na ujmu jeho zdravotného stavu.
6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom znalca, výsluchom navrhovateľky výsluchom opatrovníčky pre konanie: X. U., čítaním sa oboznámil s listinnými dôkazmi a to lekáorskými správami ohľadom osoby o ktorej spôsobilosti sa koná, znaleckým posudkom č. 94/2021, ako aj ostatným na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom.
7. Znalec na pojednávaní dňa 3.2.2022 sa pridržiaval v celom rozsahu svojho znaleckého posudku a jeho záverov. Uviedol, že osoba o ktorej spôsobilosti sa koná trpí duševným ochorením, pričom ide o trvalú duševnú poruchu, preto navrhol, aby súd návrhu vyhovel a menovanú osobu obmedzil spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku.
8. Navrhovateľka na pojednávaní dňa 3.2.2022 sa pridržiavala písomného návrhu a stotožnila so závermi znaleckého posudku, nemala výhrady voči nemu. Navrhla, aby súd rozhodol v zmysle podaného návrhu a ju ustanovil jej synovi za opatrovníčku.
9. Opatrovnička pre konanie na pojednávaní dňa 3.2.2022 vyjadrila súhlas s vyjadreniami znalca, navrhovateľky.
10. Vzhľadom na odporúčanie znalca, uvedené v záveroch znaleckého posudku, že výsluch osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná by mohol byť na ujmu jej zdravotného stavu, súd upustil od výsluchu menovanej osoby, ktorú v rámci pojednávania vzhliadol.
11. Podľa § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzení určí v rozhodnutí.

12. Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

13. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a. obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b. zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c. navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

14. Podľa § 240 ods. 3 CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

15. Podľa § 243 ods. 1 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

16. Podľa § 243 ods. 2 CMP, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

17. Podľa § 243 ods. 3 CMP, ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

18. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

19. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

20. Podľa § 250 ods. 1 CMP, súd zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

21. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

22. Podľa § 251 ods. 2 CMP, ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmu, ktorá vznikla osobe, o ktorej spôsobilosti sa konalo, jej zástupcovi alebo štátu.

23. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

24. Podľa § 274 ods. 1 a 2 CMP, súd rozhoduje uznesením. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

25. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

26. Podľa § 276 CMP, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

27. Podľa § 277 ods. 1 a 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

28. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná dlhodobu trpí trvalou duševnou poruchou, a to ťažkou duševnou zaostalosťou so signifikantnou poruchou správania vyžadujúcou pozornosť alebo liečenie. Táto duševná porucha robí osobu nespôsobilou na právne úkony v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku. Vzhľadom na to, že znalec potvrdil závery

znaleckého posudku kde uvádza, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná trpí psychickou poruchou, pričom z psychiatrického hľadiska táto duševná porucha, ktorou osoba trpí, ju robí nespôsobilou na všetky právne úkony, nie je schopná cieľavedome konať, posúdiť zmysel súdneho konania, nie je spôsobilá mať aktívne a pasívne volebné právo, nie je spôsobilá zriadiť závet, súd dospel k záveru, že návrh vo veci bol podaný dôvodne, a preto osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná obmedzil spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia. V rámci konania bolo preukázané, že menovaná osoba trpí trvalou duševnou chorobou, ktorá nie je len prechodná, ale trvalá, pričom zlepšenie zdravotného stavu sa nepredpokladá.

29. Súd zároveň ustanovil osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná opatrovníka, ktorý ju bude zastupovať tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

30. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nemôžu podať odvolanie navrhovateľka a opatrovník pre konanie, nakoľko sa tohto svojho práva účinne v súlade s ustanovením § 368 Civilného sporového poriadku pred súdom vzdali.

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie pre osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (§ 355 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).